

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj zz Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskoga

stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20. Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične pretplate, biti ce povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama, — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne

Pisma i novce treba šiljati "Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadar" Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Prvim januara 1915 otvara se pretplata na "Objavitelj Dalmatinski" sa "Smotrom Dalmatinskom" i na samu "Smotru Dalmatinsku" po cijenama naznačenim na čelu lista.

Albine 2 - Matić – Marin Anka 1 ć Anka 4 — Lo-

Vatavuk Grgo 4 an 2 — Vuković kanović Stanko 4 Comina 1 — Lučić Dragišić Anka i ć Jere 3 Jurić aić ud. Maša 1 -

Simica 1 — Fra-Paić Stipan 2

- Barišić Ante 1

1 — Denić Frano — Želalija Bavich Enrico 3 ja Spiro lancula 2,

22. Dopriniješe:

loso, glavar 1 -

rko Šimin 0:30

redovan Sime p. ovan Mate p. Jose

Papić Sime Milić Mate tojak Joso - Ra-

ković Joso - Ba-

ović Blaž – Ra-

tina Marija — Mi-

I. e R. Apostolica

A DI STATO

di guerra 🌒

ontiene 21.146

mporta:

one.

o complessivo 🎽

28 gennaio 1915. 🇊

ORONE.

per le lotterie di be-

rasse 5, collettorie

di Poste, Telegrafi

lel giuoco gratis.

erie dello Stato.

DITO

ro 2

o e l'iscasso usi e dà in

iproca della

ssume

mento

one di titoli

-----

te

avu

NOTE

za spese.

eficenza.

Call State

(Slijedi).

Božić Anica

Jadre 1 - Ra-Simin 1 — Božić

pa 3 para.

umoljena su da je na zgodno vrijeme obnove, kako neće pretrpjeti prekidanja u primanju lista.

Župski uredi, pučke i gragjanske učione i samostani u Dalmaciji plaćaju za "Objavitelj Dalmatinski" i za "Smotru Dalmatinsku" kr. 2:40 na godinu i to sve u jedan put i unaprijed.

Dok traje ratno stanje, službeni list "Objavitelj Dalmatinski" izlaziće i dalje svakoga dana.

S obzirom na to, što su poskočili štamparski, poštanski i drugi troškovi radi dnevnog izdavanja lista, to je cijena za predbroju na "Objavitelj Dalmatinski" povisena za jednu krunu mjesečno. Za župske urede, pučke i gragjanske škole i samostane u Dalmaciji cijena se povisuje za 50 para mjesečno. To se povišenje ima plaćati unaprijed za tri mjeseca.

Oni koji ne isplate to povišenje primaće "Objavitelj Dalmatinski" jedino dvaput na nedjelju, kao obično.

Odstup grofa Berchtolda

Cesar je primio ostavku grofa Berchtolda. Skoro nakon tri godine rada ovaj državnik odlazi sa svoga tako teškoga i odgovornošću punoga mjesta, koje je zauzimao za uzrujana i burna doba, kome je teško naći ravna. Povijest ne poznaje ministarske službe, koja bi se mogla uporediti sa ministarskom službom grofa Berchtolda. Kada je kao Ministar spoljnih po- ekoga Poluotoka preletjeti na Evropu. No tada slova naslijedio grofa Aehrenthala, vladalo je ratno stanje izmegju Italije i Turske. Ove se dvije države ne bijahu još izmirile, a već je buknuo vjekovito austrijsko-ugarsko načelo, da se sačunov težak ratni sukob, čiji su uticaji više puta vrlo ozbiljno ugrožavali evropski mir. Pa tada je sretno pošlo za rukom, da se najvećim ulaganjem istrajnosti, srčanosti i diplomatske okretnosti uklone i te opasnosti; ali već se spremala oluja, koja sada tutnji na evropskome kontinentu. Teško je i jedan bezbrižan sat bio dosugjen grofu Berchtoldu pri izvršivanju njegova zvanja. Njegov mu udes bijaše dosudio, da upravlja spoljnom politikom Monarhije u najstrašnije doba, koje evropska povijest poznaje, a tri godine njegova rada u ratno doba imaju desetostruku vrijednost.

ogromnoga sukoba izmegju dviju skupina vlasoluja koja se približavala, grof Berchtold je Gospoda pretplatnici, kojima pretplata dospijeva, radio kao poklisar u Petrogradu. On je tada tačno upoznao i ocijenio snage, koje su bile središtem opasnosti po evropski mir, pak se Koliko je i blaga i plemenita njegova priroda, stoga i dogodilo, da je grof Aehrenthal na smrti izrazio vrlo toplu želju, da ga grof Berchtold naslijedi, jer je ovaj najbolje znao zadnje faze odnosa izmegju naše Monarhije i Rusije. Grof Berchtold nije nikada težio za zvanjem, kojim je upravljao s tolikim samoprijegorom, požrtvovnošću i odanošću. Slijedeći svome vatrenome rodoljublju, sve je sile ulagao i nikada nije oklijevao, da se s cijelim svojim bićem posveti svome zvanju. On nije čeznuo za dostojanstvima i častima. Plemenit i vitez od glave do pete, grof Berchtold je pri izvojenju svoje politike uvijek prezirao malena i sićušna sredstva i uvijek je kao iskren čovjek išao pravcatim putem. On je jasno vidio opasnosti, koje su ugrožavale evropski mir. On je poznavao balkanske ugovore, čiji je zadnji cilj bilo dovršenje zaokruženja središnjih vlasti. U avgustu g. 1912 on je izvršio zadnji pokušaj, eda spriječi ratne sukobe na Balkanu, potakavši u vlastî ideju, da se Turska djelatno pomogne u izvedenju decentralističkih reformî. No Rusija nije htjela, da tursko carstvo ozdravi, nije hljela mira na Balkanu, pak se tako nije mogla da ostvari ideja grofa Berchtolda, čije bi ostvarenje bilo možda još za duže vremena spasilo Evropi strom spoljnih posala. U zadnjim časovima života mir. Kršćanske se balkanske države zaratiše sa turskom carevinom, pak se u ono tako burno doba više puta činilo, da će varnica sa Balkanje, uz potpuno očuvanje naših interesa, sretno pošlo za rukom, da se opasnost ukloni, pak je va nezavisnost balkanskih država, moglo ostati nepovrijegjenim, a da se neopravdane srpske težnje nijesu zadovoljile. Kada je balkanski savez propao, za jedan se čas činilo, kao da je napokon imalo za Evropu da započne vrijeme popuštanja napetosti. No ta se nada pokazala varljivom. Koliko je naša politika i bila miroljubiva i lojalna, ipak nije mogla da zaustavi onoga rovarenja, čijim je eksponentom Srbija. Strašno sarajevsko zločinstvo napokon je pokazalo cijelome svijetu, da je za habsburšku Monarhiju preostajao samo izbor izmegju dvaju puteva, pak kada Rusija nije zazirala, da brani

Prezzo d'associazione per un anno: Pell'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.

Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono. corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all' "Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara".

Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

Već kada su se pokazali prvi znakovi Srbiju čak i nakon ubijstva jednoga člana vladalačke Kuće, tada Austrija nije zbog samodrti i kada vještu oku nije mogla da umakne zanja mogla drugo da uradi nego da prihvati neizbježnu-borbu.

> Grof Berchtold je čovjek neizmjerne dobrohotnosti, prevelike ljubežljivosti, čiste dobrote. on nije nikada izmicao ispred odluke.

Povijest će jednom pokazati, kakvom je jasnoćom on prozirao u budućnost i kako je uvijek nastojao, da snažno brani prave interese Austrije-Ugarske. Naši su ga saveznici zbog njegove iskrenosti i lojalnosti uvijek visoko cijenili i uvijek su potpuno uvažavali njegovu radinost.

On odlazi sa svoga mjesta zbog značajnih ličnih razloga, koji su ga više puta navodili, da moli Njegovo Veličanstvo, eda ga otpusti. Grof Berchtold će uvijek živjeti u uspomeni Austrije-Ugarske kao državnik, koji je u najteže doba sa požrtvovnom odanosti pružio svojoj domovini najveće usluge i koji ni u časovima najveće opasnosti nije nikada izgubio odlučnosti, da srčano i odrešito brani interese Monarhije.

"Neue Freie Presse" od 13 t. mj. piše : Tri su godine. otkad je bolesnom grofu Aehrenthalu podijeljen od Cesara neograničeni dopusti kad je grof Berchtold, poklisar u Petrogradu, došao u Beč kao nasljednik Ministra spoljnih posala. Misija Berchtoldova za-Ministra grofa Achrenthala, njegova više puta prikazana ostavka bila je prihvaćena i grof Berchtold postao je Ministrom vanjskih posala. Grof Berchtold dakle nalazio se na svom mjestu tri godine: tri burne godine. Jedva sto je bio pozvan, da upravlja poslovima na Ballplatzu, pojaviše se prvi znakovi teške balkanske krize. Berchtold va nota za reforme bila je poslana baš u času, kad se Poincaré, tida Ministar spoljašnjih

Baron Burian imenovan Ministrom c. i k. Kuće i izvanjskih posala

"Tagespost" piše: "Barun Burian Istvan de Rajecz potječe iz plemićke obitelji požunjske županije, gdje je njegov otac više godina bio podžupan. Barun Burian rodio se 16 siječnja 1851, svršio je nauke na orijentalnoj akademiji u Beču, na što je stupio u konzularnu službu, te bio namješten redom u Aleksandriji, Bukareštu i u Beogradu, dok nije 1880 premješten u Sofiju. Dvije godine kasnije preuzeo je vodstvo generalnog konzulata u Moskvi, odakle se opet 1886 povratio u Sofiju, gdje je bio poslije devetgodišnjeg djelovanja unaprijedjen najprije za generalnog konzula, zatim diplomatskog agenta, te je dobio naziv i karakter vanrednog poslanika i opunomoćenog ministra. Za vrijeme tamošnjeg njegova djelovanja pada izbor kneza Ferdinanda Bugarskog i misija ruskog generala Kaulbarsa, čije je pokušaje, da Bugarsku potpuno podvrgne ruskom uticaju, osujetio barun Burian. Iz Sofije je pozvan u službu u ministarstvo spoljnih posala, ali je već nakon kratka vremena preuzeo najprije poslaničko mjesto u Stuttgartu, a onda u Ateni. Dneva 24 jula 1903 postao je zajedničkim ministrom financija. Tri godine prije toga udijeljen mu je ugarski barunat, a malo prije imenovanja dostojanstvo tajnog savjetnika.

Barun Burian upravljao je Bosnom i Hercegovinom nakon ere svog predsasnika Benjamina pl. Kallaya, te je osobitu važnost polagao na to, da izmiri vjerske i narodnosne opreke, koje su u tim zemljama osobito zapletene. U Delegacijama bio je, u koliko ugarska delegacija dolazi u obzir, zastupnik ministra spoljnih posala grofa Achrenthala i on je u delegacijama dao razjašnjenja naročito o austrotalijanskom sporazumu u pogledu Arbanije, što je kratko vrijeme prije toga Tittoni objavio u Rimu, da naime nijedna od obiju država nema zahtjeva na arbanaški teritorij.

Njegov najznačajniji rad kao ministra bijaše priprava aneksije Bosne i Hercegovine. Svojim tačnim poznavanjem istočnog problema bijaše dobar savjetnik i suradnik grofa Achrectiala i nakon proglašenja aneksije podijelio mu je Cesir briljante velikog križa Leopoldovog reda.

U burnim danima mjeseca maja 1909, kad se

PERO BUDMANI

(Iz uspomena jednoga gjaka).

(Nastavak i svršetak vidi br. 4.).

Što Fero Budmani mogaše da obuhvaća kao u jednu pregršt svaku manifestaciju ljudskoga duha, to se donekle može tumačiti izvanrednom sregjenošću njegove glave; inače ne bi se dala shvatiti nevjerojatna lakoća, kojom je on prelazio sa jednoga na sasma protivni predmet, sa visoke matematike na komičnu "ariju", sa teorije o korjenima u našem jeziku na Hartmannovu teoriju o pesimizmu. Nagla promjena u pravcu njegovih zanimanja ne pomućivaše niti najmanje kristalnu bistrinu njegovih ideja. Njegova pamet bijaše što i kremen kamen, iz kojega se na prvi udar odbije gotova iskra, koja prosjevkuje tamom. Silan materijal svakojakih poznavanja bijaše mu vazda na dohvat; on je to silno blago prebirao spokojstvom čovjeka vična izobilju. U svem tome pomagaše mu izvanredno pamćenje a nešto i uopće mirna ćud i neko filozofsko držanje prema vlastitim nedaćama.

Pamćenje mu bijaše čisto za pripovijest. Spomenuću samo, kako ga nedavno jedan njegov nekadašnji gjak bijaše susreo baš ovdje u Zadru i pošto mu se ovaj kazao (jer poslije četrdeset godina kako ga Budmani ne vigjaše, bijaše od gjaka postao umirovljeni činovnik) gospar Pero odmah mu povrnu: "Da, da, znam ja Vas; Vi ste u trećem razredu gimnazije bolovali prvih petnaest dana, pa zaostali u učenju pravila o grčkim akcentima, koje pak nikad više nijeste dobro shvatili". Kako je pak filozofskim spokojstvom prelazio preko svojih malih i velikih nedaća, o tome moglo bi se mnogo što pripovijedati. Ja ću se ograničiti na ovu anegdotu: Sutri dan kako mu je supruga povila blizanice, dogje kao obično k nama, pa još s puta reče mojoj majci, koja bijaše na taraci: "Gospogjo, jučer imao sam petero djece; danas imam ih sedmero !" Toga dana bijaše veseo i govorljiv kao svaki drugi dan. Ipak čovjek tako sregjene pameti ne imadijaše smisla za red. U njegovoj

lijepoj kući u Busovini veliku sobu zapremaše bogata biblioteka, u kojoj je gospar Pero neumitnom rukom rušio svakidanji trud svoje ljubazne drugarice, ·koja se mučila da stvori malo reda. Moj otac ne mogaše sebi predstaviti, kako u onoj mješavini svakojakih knjiga, razbacanih po stolovima, na divanu, po stolicama i na tlima, gospar je Pero mogao da dogje do knjige koja mu trebaše, te ga jednom upita : Molim Vas lijepo, recite mi, kad trebate knjigu, kako je nagjete? — "Nikako" odvrati gospar Pero i njegovo se blago oko osmijehnu iza zlatnih naočara.

Godine 1883 umre Daničić. Prazninu koju ostavi u Zagrebu veliki pokojnik, ne mogaše niko drugi da ispuni, do li jedini Budmani; svi se pogledi stekoše na njega, i on se odazva pozivu da zamijeni Daničića u uregjivanju akademskog rječnika našega jezika i krene u Zagreb. Društvo, koje sastavljahu Budmanijevi prijatelji u Dubrovniku, bijaše se počeo prorjegjivati skoro uoči njegova odlaska: D.r Karlo Neumeyer, bijaše prešao u Zadar već 1879 godine: krajem 1881 godine preseli se u Zadar i moj otac, gospara Pera valjda najbolji prijatelj: 1882 godine umre Medo Pucić; 1883 godine umre D.r Ivo Kaznačić a za njim Niko Veliki Pucić. "Babino ljeto" nekadašnjeg Dubrovnika potraja dakle do odlaska ili smrti tih ljudi. Njih pijaše nestalo sa male ali zanimive dubrovačke pozornice baš u času, kad preokret u nazorima, u nadama, u cijelom duševnom životu bijaše počeo da zahvaća cijeli nov naraštaj. Novi ljudi doživješe i svu huku političkih strasti, koja nikad ne pomuti vedrinu prijateljskih razgovora na šetnjama Budmanijeva društva. Cijeli dubrovački život udari novom-stazom; utilitarizam održa riječ. koju bješe zadao svojim obožavateljima i blagostanje okruni trud razboritih gragjana. Jedan od mojih poznanika iz pregjašnjih vremena tvrdi, da je grobni dah zaduhnuo nad slavenskom Atinom, dok mi jedan tamošnji vlasnik hotela jamči, da to nije istina .....

Skoro devet godina pošto se ono lijepo društvo razvrglo, pohodim gospara Pera u njegovoj kući u Zagrebu. Bijaše nešto omršavio, nešto posijedio; ali oči, one blage i živahne oči, koje drugijem plijenja-

osala, nalazio u Petrogradu kod g. Izvolskog. Malo sedmica nakon toga grof je Berchtold u svom prvom govoru u delegacijama, govorio o mračnim pitanjima, neriješenima, o neprekidnom bljeskanju nad Balkanom i o električnoj napetosti. Ol toga dana nije svijet više imao ni jednog časa mira.

Sjetite se oskudnih porodica vojnika, koji su pozvani pod oružje! Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

sijevahu kao ono pred dvadeset godina, kad je gospar Pero u tihu predvečerju na Boninovu sa svojim uvijek mladenačkim oduševljenjem deklamovao najbolje stihove iz Shakespeareova Otela. Nagjem ga gdje sjedi u naslonjači i popravlja štamparske probe akademskog rječnika: oko njega na stolicama knjige, na divanu knjige, na tlima knjige: sve kao u Busovini; pa odmah pomislim na veliku muku, na kojoj mora da bijaše njegov nov prijatelj, dobri prof. Brusina, koji, kad bi k njemu dolazio, dizaše sve ono razbacano blago i redijaše po stolovima.

Brusina i Nodilo, oba dalmatinci i dike zagrebačke univerze, bijahu, osobito prvi, s njim nerazdvojni. Rado je pak općio s Kumičićem, Maretićem, Božićem (urednikom "Obzora"), Mušićem, Varičakom s drugima. S njim se sprijatelji i madžar S Tolnay, upravitelj drž. željeznica, koji kazivaše da Budmani umije već magjarski govoriti kao rogjeni madžar. (Meni pak prof. Brusina saopći, da gospar Pero bijaše megjutim naučio i jezik "suaheli", koji se govori tamo negdje u centralnoj Africi). Čudnovato pak bijaše njegovo prijateljstvo s bečkim advokatom Kuhnwaldom, kojega nikad živa vidio nije; on se s njim jedino dopisivao ali kao s dobrim prijateljem, tako da kasnije u svojoj villi kod Jakina u Italiji jedna soba hoćaše da se zove Kuhnwaldova. Njegovu ljubav razumijevanje za muziku upoznaše u Zagrebu odmah, te ga imenovaše odbornikom i nadzornikom škole Glazbenog Zavoda. Koncerte klasične i moderne muzike slušaše kod svog prijatelja Tolnaya i u kući baruna Vranjicany — Strossmayerova prijatelja u toj kući katkad se i predstavljalo, te se više puta i gospar Pero primi koje uloge, u kojoj se pak pokazivaše pravim majstorom.

Jedne večeri naš Vlaho Bukovac povede me u klub hrv. umjetnika i književnika". Tamo zatečem Pera Budmani, gdje zavaljen u naslonjači puši i sluša, što se megju onom mladosti raspreda. Biće da je pročitao na mom licu neko čugjenje, jer kako ga pozdravih, reče mi : "Eto vidiš, dolazim da se pomladim". On se u tome varaše: ne dolazaše da se pomladi, jer njegovu duhu doduše ne trebaše za to pohu pogled svojom ljepotom, sad te milovahu a sad I ticaja, već dolazaše da se, mlad kao što uvijek bijaše,

ar okrenula protiv austrijske vlade baruna Bienertha, izjavio je barun Bienerth u otvorenoj sjednici Zastupničke kuće, da je baron Burian radio bez obzira na austrijske interese i da ne može odobriti njegovo stajalište u tom pitanju. Ujedno je barun Bienerth izjavio, da će zajedničko ministarstvo radi paritetna uplitanja Austrije, kao takovo u buduće uplivati na sva važna i načelna pitanja u upravi Bosne i Hercegovine. Te su izjave umirile austrijsko narodno zastupstvo Barun Burian ostao je na svom mjestu, te je 9 juna 1910, primio kao izražaj carskog povjerenja veliki križ reda sv. Stjepana. On je tada pratio Vladara na njegovom putu u Bosnu i Hercegovinu.

Politički, barun Burian se nalazi vrlo blizu konzervativnim strankama, te je poznat kao intiman prijatelj grofa Tisze".

nagje megju mladima. Tako ostade do kraja svog života: uvijek budna oka, da ne propusti koju novu tečevinu na bilo kojem polju ljudskoga znanja, uvijek u najboljem raspoloženju duševnom i tjelesnom.

Težak bi za njega udarac smrt njegove vjerne drugarice; ali i u toj tužnoj prigodi najbolju mu utjehu donese neprekidno učenje, nastojanje da sve više oplemeni duh svoj. U Castelferretti blizu Jakina, gdje imadijaše neko imanje, gospar Pero provede posljednje svoje godine. Kako mi njegov sin kazivaše, tamo je vršio svoju visoku vaspitateljsku misiju. Pored svega truda oko knjige o igrama na karte i ovećeg djela o uzvišenoj matematici, on je svaki dan zalazio u ljekarnicu onog mjestanca, gdje poštanskom majstoru i prostijoj čeljadi predavaše o geografiji, astronomiji i drugim stvar ma. Jedan tamošnji žandar, misleći da čovjek, koji sve zna, pogotovo i može sve, zamoli ga neka bi učinio da bude pomaknut u viši stepen. Kad mu gospar Pero to uistinu postigne, čugjenju i obožavanju tog čovjeka ne bi više kraja. On nije primamljivao onu čeljad jedino znanjem svojim nego i svojom ljubeznošću i čednošću; ljubeznost se u njemu nikad ne presuši; čednost njegova bijaše isto onako iskrena kako što iskren u njemu bijaše pojam o svojoj vrijednosti. Kad ga neki pomorski kapetan jednom sasvim bezazleno upita, čija je gramatika našega jezika najbolja, Budmani odgovori: Moja.

Pred dvije godine vidjeh ga posljednji put na prolasku preko Zadra. Bijaše se podvrgao ekstirpaciji lijevog oka. Kad mi pokaza crni povoj preko čela, rečem mu: "Ništa zato, gosparu Peru, vi ste vazda više vidjeli na jedno oko nego ostali na dva". Starca ganuše moje riječi, ali on skoro premetnu govor na pitanje o ilirskom porijeklu imena gradova u gornjoj Dalmaciji... Parni brod zadimi dalje.

I nestade ga za uvijek!

Njegovim gjacima i prijateljima nestade plemenitog gospara Pera; slavenska filologija izgubi Pera Budmani; naš cijeli narod svog autentičnog velikana.

– Josip Bersa. –

Cesarevo priznanje osoblju že- Njemačke podmorske lagje prema Doveru. ljeznica i plovidbenih preduzeća.

Beč, 16. Česar je izdao ratnome Ministru ovo zapovjedno pismo:

"Mobilizovanje i kretnje na polasku vojske prevelike su zahtjeve bili postavili vjernosti u dužnosti, samoradinosti i djelatnoj snazi vojenih željezničkih vlasti i izvršnih prometnih organa od najvišega činovnika pak do zadnjega željezničkoga radnika, kojima su se ovi odazvali na način kome nema zamjerke. I za rata sve su željeznice i plovidbena preduzeća u Monarhiji razvili veću radinost, koja je iziskivala potpuno ulaganje sviju sila.

Više se puta željezničko osoblje i momčad lagja hrabro i hladnokrvno okušala u neprijateljskoj vatri. Sa radošću priznajem to i izražavam Svoje potpuno zadovoljstvo svima onima, koji su stekli zasluga za sjajne radnje željeznica i plovidbenih preduzeća",

Njegovo Veličanstvo Ministru predsjedniku gr. Tiszi na Novom Ljetu.

BUDIMPEŠTA, 14. Na poklonstveni telegram, što je prigodom Novoga ljeta grof Tisza upravio Njegovu Veličanstvu u ime obiju Kuća Državnoga Vijeća i Vlade, Cesar je odgovorio telegramom, u kojemu najtoplije zahvaljuje na čestitanja te dodaje : "I Ja se pouzdavam u božju providnost, da će junačka borba, što se vodi za našu pravednu stvar, obezbijediti buduću sreću i blagosloven razvoj našim narodima"

Telegrami Uredništva. Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji.

BEC, 14. Službeno se objavljuje: U zapadnoj je Galiciji i u ruskoj Poljskoj jučeranji dan protekao uopće mirno. Na našemu čvrsto utvrgjenome frontu uzduž Nida izjalovili su se svi neprijateljski napadaji zadnjih dana. Na istočnim Karpatima i u južnoj Bukovini bilo je iznovice neznatnih izvigjajnih okršaja. Zamjenik poglavice generalnog štaba

v. Höfer podmaršal.

BEČ, 15. Službeno se objavljuje: Dok se na frontu ruske Poljske pucalo samo mjestimice iz topova i mitraljeza, jučer se na Dunajcu bio žestok topovski boj. Naročito je naše teško topništvo dobro djelovalo. Ono je zapalilo veliko neprijateljsko skladište i ušutkalo je nakon nekoliko hitaca neprijateljsku tešku bateriju, koja od nekoliko dana bijaše postavljena na dobrim položajima.

Na Karpatima se miruje. Sve jači led utiče na bojnu radinost.

v. Höfer podmaršal.

Zamjenik poglavice generalnog štaba

Bojevi njemačkih četa.

LONDON, 14. "Star" javlja iz Dovera, da su jučer u jutro dvije neprijateljske podmorske lagje bile otkrivene od reflektora prema Doveru; baterije otvoriše na njih vatru, i tako bi odbiven njihov napad. Jučer u noći njemačke podmorske lagje izvršiše ponovo neuspjeli napad. Jutros primače se podmorska lagja luci, ali je naše baterije potjeraše, a da nije ništa učinila.

Francuski podmorski brod potonuo ispred Dardanelâ.

CARIGRAD, 16. Iz glavnoga se stana javlja Francuski podmorski brod "Saphir" pokušao je da se približi dardanelskome ušću, ali je potonuo. Mi smo zarobili dio posade.

Junaštvo naše ratne mornarice.

O uništenju francuske podmornice "Curie" doznaje "Neue Freie Presse" ovo:

Onoga dana, kad je naša podmornica "U XII." izvela svoje junačko djelo, opažena je jedna od najmodernijih francuskih podmornica, "Curie", baš kad je namjeravala da nas napane. "Curie" je pod zapovjedništvom veoma spretna zapovjednika plovila za našim brodom. U to je izdana zapovijed: "Sve brodice s topovima i torpedima naprijed!" Pucalo se izvrsno, tako da je toranj bio naskroz probijen. U to je došao drugi časnik, te je htio ručnom bombom da uništi čamac, ali ga je u taj čas ustrijelio jedan naš mornar. On je pao i potonuo, dok su svi ostali spašeni. Od uzrujanosti počeo je francuski zapovjednik grčevito plakati.

Naši su ga časnici smatrali hrabrim vojnikom. Kod njega su se našla pisma njegove supruge i djece. iz kojih se razabira, da se neprestano mole Bogu, da im se sretno vrati.

Izjava o politici Italije.

Milanska "Perseveranza", čiji se sud o izvanjskoj politici opće uvažava, osvrnula se na uvodnom mje stu na nastojanje vlasti Trojnoga sporazuma, kako bi zaplele dalje narode u rat i sklonule Japan, da odašalje čete u Evropu. List zatim nastavlja

Došli Japanci ili ne došli, jedno se može pod izvjesno ustvrditi: Rusi, Francuzi i Englezi mogu prije računati na vojnike Mikadove, nego li na pomoć Evrope. Mi govorimo o Italiji. Što se tiče Rumunjske, ona će učiniti, što joj se svidi, sama ili u društvu, ako bi uspjelo ententnim vlastima, da s nova ožive balkanski savez, o čem mi vrlo sumnjamo. Italija vodi isključivo talijansku politiku.

Da se spriječi oskudica hljeba

Da se protegnu naše opskrbne zalihe i da se spriječi slučajna oskudica u plodovima za hljeb, doduše su već izdane zgodne mjere; no ove mogu samo tada biti uspješne, bude li pučanstvo razboritim mjerama štednje tome pripomoglo i bude li svako u tome smjeru siznavao svoju rodoljubnu dužnost.

Razumijevanje velikoga zamašaja ovoga pilanja mora se uzbuditi naročito u mladeži, koja je u mno-gom pogledu još nema, zhog čega je nada uputila pokrajinske školske vlasti, da rasporede, da se podesna pouka o tome pruži u školama.

Pri tome je naregjeno, da se svima učilištima lie Napomena, koja ima pročitati po razredima i objesiti po skolskim sobama. Napomena je ovoga sadržaja:

Kralj, koji je u četvrtak obašao razoreni Avezzano, dobio je tužnu potvrdu, da tu nije ostalo u životu više od desetine pučanstva pak da je dakle skoro 10.000 ostalo ispod ruševina. Po vijestima, što su stigle, i druga su mjesta u avezzanskome okružju većim dijelom uništena.

Doduše se katastrofa potresa, koji je tako teško zadesio Italiju u srijedu i u četvrtak, po zamašaju ruševina i po broju ljudskih žrtava ne može isporediti sa messinskom katastrofom; ali se elementarna nesreca može smatrati jednom od najvećih, koje su snašle Italiju u novije doba. Područje potresa proteže se od tirrenske obale preko Appenina i Abruzza do jadranske obale srednje Italije. Sjevernim krajnjim tačkama potresa mogu se prema dosadanjim vijestima smatrati Perugia i Jakin, a južnima Capua Caserta.

Središte se potresa nalazi na pruzi, koja se od Rima na istok preko Avezzano, Sulmona i Chieti proteže do Pescara na Jadranskome Moru. Ovdje je pak potres najstrašnije bijesnio u Avezzano i u Sora

(Corr. Bur.)

RIM, 14. Kao što "Messaggero" javlja, pri zemljotresu u Avezzanu zaglavili su potprefekat sa porodicom, cijelo osoblje prefekture, svi članovi sudskoga dvora i vladinih vlasti, načelnik, općinski vijećnici, mnogo odličnika i liječnika. I tvorničke su se zgrade srušile; razoren je i znameniti dvorac Colonnâ. Nekoliko stotina osoba, što su ostale u životu, žive pod otvorenim nebom i izgledaju, kao da su sašli s uma. Iz ruševina čuje se jecanje i zapomaganje, koje srce para.

SORA, 14. Jutros se rano ovdje iznovice desio zemljotres. Strava je zahvatila pučanstvo. Grad je skoro sasvijem razoren. Oko dvije trećine kuća su se srušile, a ostale su oštećene. Broj žrtava iznosi oko 400, a izmegju onijeh mnogo službenih osoba i odličnika. Stiglo je dosta vojske.

ROMA, 15. Kao što "Messagero" javlja, drži se, da broj žrtava u Avezzano iznosi 11.000. U Cappadocia sve su se kuće srušile, a pučanstvo se utaborilo pod otvorenim nebom. Od 900 stanovnika razorenoga mjesta Cappelle samo ih je 30 umaklo smrti. Magliano de' Marsi na polak je razoreno, a zaglavilo je po svoj prilici 1300 osoba. Cese je sasvijem razorena; od 500 stanovnika samo ih je 30 ostalo u životu. U Cappelle de' Marsi 1300 žrtava je pod ruševinama. San Benedetto je razoren; 3000 stanovnika je pod ruševinama. I Ortucchio sa 2400 i Gioia de' Marsi sa 3500 stanovnika razoreni su. U Pescini je zaglavilo 4000 osoba.

RIM, 15. Papa je poslije podne pohodio bolnicu Santa Marta, gdje je obašao ranjenike, koji su stigli iz krajeva uništenih od potresa. Papa opomenu ranjenike da imaju povjerenja u božje milosrgje, i udijelio je pripomoći. Papa, da pogje u bolnicu Santa Marta, se poslužio unutrašnjim hodnikom, što vodi iz Vatikana kroz crkvu Svetoga Petra put bolnice Santa Marta.

"Tribuna" piše: Po prvom približnom računu ukupni broj žrtava katastrofe od potresa morao bi ijen (u Nišu). da iznosi 24 do 25.000. U Avezzanu radi se na spasavanju, ali sa velikim poteškoćama. Pod ruševinama djevojačkog zavoda zakopano je 150 djevojaka. Kralj pratijaše radnje oko spasavanja i tješaše ranjenike.

Jakus Jakov, nakn. pričuvn. oružnički odsjek u Kotoru rogjen u Trogiru, 1883, ranjen.

Kostović Joso, pješak 3 kump., rogjen u Trogiru, 1885, poginuo (22 novembra 1914) - Ković Ivan Mihov, nakn. pričuv. 4 nak. kump., rogjen u Knina, Kovačiću, 1881, zarobljen (u Nišu) — Krišan Jerko, nakn. prič. rogjen u Dugompolju kod Spljeta, 1888, ranjen.

Lozančić Anton, pješak 3 kump, rogjen u Imotskom, 1881, ranjen - Lučić Tomo Lukin, nakn. pričuv. 6 kump., rogjen u Braić-Budvi, 1887, zarobljen (u Nišu) — Luketa Mate, pješak 1 kump, rogjen u Lečevici, 1892, ranjen — Lukšić Ivo, kapural 4 kump., rogjen a Zupi kod Dubrovnika, 1891, ranjen.

Mandić Mate, pješak, 4 kump., rogjen u Lečevici 1890, ranjen Marié Jovan Niko Androv, vodnik 6 kump., rogjen u Gjenoviću, Hercegnovom, 1886. zarobljen (u Nišu) Martinić-Cezar Antun Antunov, nakn. pričuv. 4 prič. kump., rogjen u Pučišću, 1886, zarobljen (u Nišu) — Miloš Antun, kapural 1 kump, rogjen u Imotskom, 1890, ranjen.

Nikolić Stipan Jakovljev, kapural 6 kump., rogjen u Podostrogu, Budvi, 1886, zarobljen (u Nišu) Novakov ć Ante, pješak 3 kump., rogjen u Muću 1886, ranjen - Novaković Risto Lazov, nakn. pričuv. 6 kump., rogjen u (Kotoru) Pastroviću, 1882, zarobljen (u Nišu).

Odak Božo, nakn. pričuv. 4 kump., rogjen u Omažić Marin, pješak 3 Trogiru, 1889, ranjen kump., rogjen u Kaštel Luksiću, 1887, poginuo (22) novembra 1914).

Perazić Niko Łukin, nakn. pričuv. 7 kump., rogjen u Pastroviću, 1885, zarobljen (u Nišu) ković Tripo, kapural 1 kump., rogjen u Tivtu, 1892, ranjen — Picula Anton, pješak 3 kump., rogjen na Korčuli u Pupnati, 1882, ranjen - Popovac Ivan Grgo Stjepov, pješak 3 kump., rogjen u Omišu, 1892, zarobljen (u Nišu) — Popović Joko, nakn. prič. rogjen u Risnu, 1881, poginuo (15 novembra 1914) -- 1'už Josip, nakn. pričuv., ranjen.

Radeljak Jakovljev, pješak 4 kump., rogjen u Drnišu, 1885, ranjen - Radić Frane, pješak 3 kump., rogjen u Trogiru, 1882, ranjen -- Radić Ivan, nakn. prič., rogjen u Okrugu, 1890, ranjen - Radić Mate, pješak 3 kump., rogjen u Trogiru, 1888, ranjen -Rapić Ante, nakn. pričuv. 4 kump., rogjen u Trogiru, 1887, ranjen — Rondević Niko, pješak 3 kump., rogjen u Grudi kod Dubrovnika, 1891, ranjen.

Sošić Stipan Antun Josipov, nakn. prič. 2 prič. kump.. rogjen u Breli, 1884, zarobljen (u Nišu).

Toljić Tomo, pješak, zarobljen (u Nišu). - Tomičić Tome, pješak, 4 kump., rogjen u Imotskom, 1889, ranjen.

Uvodić Lovre, vodnik, MGA, 1. rogjen na Klisu, 1890, ranjen.

Vukobić Niko Savin, prič. pješak, 4 prič. kump., rogjen u Ublima, Risnu, 1890. zarobljen (u Nišu). Vuković Krsto Andrijev, pješak, 4 prič. kump., rogjen u Ublima, Risnu, 1890, zarobljen (u Nišu). - Vulić Mate, pješak, ranjen.

Zaputović Viktor, nakn. prič., prič. BKadra, rogjen u Kotoru, 1885, poginuo (5 decembra 1914). Zegura Ante Baldov, pješak 2 kump., rogjen na Korčuli u Trstenom, 1881, ranjen.

Žuvelja Luka, pješak, 3 kump., ragjen u Velojluci na Korčuli, 1883, ranjen.

Selak Mate Antunov, pješak, 5 kump., rogjen u Slivnom kod Imotskog, 1887, nije ranjen nego zarob-

Karminati Stjepan, respicijent financijske straže, oružn. ods. u Kotoru br. 3, rogjen u Omišu g. 1886, ranjen.

BERLIN, 14. (Službeno). Na dinama kod Nieuport-a i na južno-istočnoj strani Ypera bije se topnički boj.

Na sjevero-istočnoj strani Soissons-a naše su čete više puta navalile na Vregny-ske visove i očistile su tu visoravan od neprijatelja. Opkop za opkop bio je uzet na juriš, a neprijatelj suzbijen do hoće da nam presijeku dovoz iz zemalja, koje nam ruba visoravni. Zarobili smo 14 francuskih časnika i 1130 ljudi i osvojili 4 topa i 4 mitraljeze. To je bilo sjajno bojno djelo naših četa pred očima njihova previšnjega ratnoga Gospodara. Ukupni plijen iz bojeva 12 i 13 o. m. na sjevero-istočnoj strani Soissons-a porastao je na 3150 zarobljenika, 8 teških topova i 6 mitraljeza.

Na sjevero-istočnoj strani tabora kod Chalons-a Francuzi bijahu jakim silama navalili na istok Perthes-a i prodrli na nekoliko mjesta u naše opkope; ali su jakim protunapadajima bili uz teške gubitke suzbijeni na njihove položaje, ostavivši u našim rukama 160 zarobljenika.

Na istočnome ratištu na južno-istočnoj strani Gunbinnena i na istok Lötzena bili su odbijeni ruski napadaji i zarobljeno više stotina Rusa. U sjevernoj se Poljskoj položaj nije promijenio. U Poljskoj na zapad Visle proslijedili su se naši napadaji. Na istočnoj obali Pilice nije se ništa osobita desilo. Vrhovna uprava vojske.

BERLIN, 15. Službeno. Naše čete odbiše trancuske napade na obe strane Notre Dame de Lorette na sjevero-zapad Arras-a. Francuzi su konačno napustili sjevernu obalu rijeke Aisne na sjever i sjeveroistok Soissons-a. Njemačke čete osvojiše neprekidnim napadima mjesta Cuffies, Crouy, Bucy le Long, Nissy i dva selišta. Naš plijen iz trodnevnih bojeva na sjever Soissons-a iznosi sada 5200 zarobljenika, 14 topova i više mitraljeza i revolverskih topova. Francuzi pretrpješe teških gubitaka; nagjosmo četiri do pet tisuća mrtvih Francuza na bojnom polju. Francuski se napadi na sjever Verdun-a izjaloviše. Više provala protiv naših položaja kod Ailly-a suzbijeno je s teškim gubicima po neprijatelja.

U istočnoj Pruskoj i sjevernoj Poljskoj nije nastalo promjene. Napadi u Poljskoj na zapad Visle pomalo napredovaše. Pri zauzeću jednog uporišta na sjevero-istok Rave zarobismo 500 Rusa i otesmo tri mitraljeze. Zestoki ruski protunapadi suzbijeni su s najtežim gubicima po neprijatelja.

Vrhovna uprava vojske.

"Ima sedmica i mjesecî, da se naša braća nalaze na bojnome polju i da se biju za domovinu.

Našim neprijateljima neće zaista poći za rukom, da na bojnome polju pobijede naše hrabre, do smrti srčane vojnike.

Ali sada oni nastoje, da nas glagju umore, jer nijesu neprijateljske. I taj će se pokušaj izjaloviti. Mi imamo dovoljno živeža u našoj zemlji, eda izdržimo do najbliže žetve, budemo li se njom gazdinski štedljivo služili.

U tome smjeru možete i vi tome pripomoći, eda se naša velika borba dovrši pobjedonosno.

Vaša je sveta dužnost, da ne rasipljele ničega što je za jelo i da se štedljivo služite živežem, kao i drvima i ugljenom. Tijem ćete ne samo posvjedočiti svoje rodoljublje, nego ćete i pomoći svojim roditeljima u ovo teško doba.

Cuvajte i stedite dakle hljeb, koji nam nebo daruje! Budete li dostojno poštovali Božji dar, uvijek cete imati svakidanjega hljeba i nečete gladovati.

Nemojte baciti nijednog komada hljeba, pa ni kad hljeb ne bi bio svjež! Ne režite obijesno više hljeba, nego li možete izjesti! Sjetite se vojnika na bojnome polju, koji bi često bili sretni, kada bi imali kruha, koji vi možda omalovažavate.

Stedite i krumpire! Treba ih variti sa korom. pak tek on la zguliti koru. Ko prije guli koru pak ih onda vari, taj rasiplje.

Kuhinjski otpaci ne smiju se odbaciti. Ostaci jela mesa, variva i krumpira imajų se upotrijebiti za hranjenje peradi, ili dajte ih težacima, koji mogu njima toviti svinje.

Djeco, budite štedljivi! Tijem služite svojoj domovini i svojim roditeljima Contraction

Strašni potres u Italiji. Po čitavi gradovi uništeni. Mrtvijeh i ranjenijeh na tisuće.

Potres, koji je u srijedu tako strašno potresao zemljište Italije i nanio teških, užasnih jada zemlji i njenim stanovnicima, još se neće da smiri. Kao da nije bilo dosta na hiljade ljudskih žrtava i pustošenja, koja se ne mogu da ocijene, prekjučer su iz jutra ponovni zemljotresi potresli zemljom i proslijedili rušenje po gradovima i selima. Grad Sora, koji pri prvome potresu ne bijaše pretrpio osobito teških šteta, teško je bio pogogjen od novoga zemljotresa, pak je kao i nesretni grad Avezzano skoro sasvijem razoren ; dvije su se trećine kuća srušile, a ostile su većinom tako teško oštećene, da se u njima ne može više stanovati; broj mrtvih iznosi više stotina. Pribjeglice iz tijeh dvaju gradova pričaju strašnih potankosti o užasnoj katastrofi.

RIM, 16. Prema novinskim je vijestima u Pescini od 6000 stanovnika zemljotres poštedio samo njih 1500. Paterno je sasvijem, a Sempelino skoro sasvijem razoren. Od 1800 stanovnikå u Paternu biće ih zaglavilo oko 1000, a od 1600 stanovnikâ u Sempelinu njih oko 600.

PATRIOIII, delle famiglie bisognose dei militi richiamati ! — Le oblazioni sono da dirigersi : All'ufficio di soccorso di guerra presso l'i. r. Luogotenenza (Dipartimento I.) in Zara.

Ranjeni i poginuli dalmatinski vojnici

lz popisa gub. br. 88, od 30 decembra 1914.

Domobr. pješadijskog reg. br. 37.

Bančić Miho, pješak 4 kump., rogjen u Omišu, ranjen - Barbarić Bartol, nakn. pričuv. 1 marš. kump., poginuo 22 augusta 1914 - Bašić Joso, Ivanov, nakn. pričuv. 1 marš kump., poginuo 23 septembra 1914 — Beyonja Jakov, pješak 3 kump., rogjen god. 1887 ranjen - Berak Josip, nakn. prič. oruž. odsj. u Kotoru hr. 3, rogjen u Tijesnu 1886, ranjen — Bilajer Kristof, pješak 4 kump., rogjen u Perastu, ranjen Birin Juraj Grgo Markov, nakn. pričuvnik, 3 nakn. kump., rogjen u Vodicama 1887, zarobljen (u Nišu) — Blažev Stipo, pješak 3 kump., rogjen u Sibeniku, 1886, ranjen Blažević Toma, nakn. prič. 1 kump., rogjen u Spljetu, 1890, poginuo (15 novembra 1914) - Bojanić Gavrilo, pješak 3 kump.. rogien 1 Kotoru, 1890, ranjen — Bozović Joco Nikin, pješak 6 kump., rogjen u Grblju, 1891, zarobljen (u Nišu). Celan Petar, pješak 4 kump., rogjen u Imotskom,

ranjen - Cobanović Kosto Nikin, narednik 6 kump., rogjen u Kotoru, 1887, zarobljen (u Nišu).

Dabuško Marko Gjurov, nakn. pričuv. 6 kump., rogjen u Grblju, 1884, zarobljen (u Nišu) - Deković Pero, nakn. pričuv. narednik 1 kump., rogjen u Dubrovniku, 1890, ranjen — Dropulić Andria, nakn. pričuv. oružnički odsjek u Kotoru br. 3, rogjen u Trogiru, 1884, ranjen Dujmović Jakov Andrijin, nakn. pričuv 1 prič. kump., rogjen u Zagvozdu, 1882, zarobljen (u Nišu).

Eterović Frano, nakn. prič. 1 kump., rogjen u Novom Selu kod Supetra, ranjen.

Fanfogna Enzo, nakn. pričuv. 1 kump., rogjen u Imotskom, 1881, ranjen.

Ivanišević Mate, kapural, zdravstv. podčasnik, rogjen u Spljetu, 1889, ranjen.

Vuković Stjepan, respic. fin. straže, oružn. odio u Kotoru br. 3, rogjen u Sinju 1872, poginuo (1 decembra 1914).

Iz popisa gubitaka br. 90.

Milanov Miloš, pješak, rogjen u Cetini ranjen i zarobljen. (Boluje u posadnoj bolnici u Kragujevcu).

DALMATINSKE VIJESTI

Njegovo c. i k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo se udostojilo narediti, da pukovnik Alfred Pleskott, domobranskoga pješadijskoga regimenta Zadar br. 23, nakon ispatka nadpregledanja izvršenoga na njegovu molbu, bude kao nemoćan i nepodesan ni za koju službu u Narodnome Ustanku primljen u stanje mira.

Vojena odlikovanja i priznanja Dalmatincima.

Više zapovjedništvo balkanskih bojnih snaga udijelilo je:

radi priznanja izvrsno hrabroga držanja pred neprijateljem zlatnu medalju za hrabrost: pješaku Jakovu Lendiću i pričuvnome pješaku Jovanu Megjamću: obojici pješadijskoga regimenta br. 22;

radi priznanja hrabroga držanja pred neprijateljem srebrenu medalju prvoga razreda za hrabrost: štapskome stražmeštru Simeri Vidu Skunzi, stražmeštru Luju Keistu, vodniku Marjanu Petričeviću, kapuralu i naslovnome vodniku Mihajilu I rkiću, pješacima Josipu Cruogi, Petru Kordiću, Stjepanu Mamušiću, Ivanu Franješu, Petru Frčanu i pričuvnome pješaku Ivanu Soši: svoj desetorici pješadijskoga regimenta br. 22;

srebrenu medalju drugoga razreda za hrabrost: vodnicima Rudolfu Denhofu, Suepanu Karoglanu, pričuvnim vodnicima Matu Jurošu. Merkuru Mrviću, kapuralima Andriji Bojaliću, Jovanu tsevdudi, Bari Inliću, Nikoli Brkiću, Simeunu Gjapiću, Stjepanu Gusavcu, Stjepanu Orliću, Antunu Slami, vogji tovarne marve Vladimiru Vladiću, pričuvnome pješaku Iliji Jurčeviću i kumpanijskome trubaču Savi Uzelcu: svoj petnaestorici pješadijskoga regimenta br. 22;

volino Slavno dješnje pustio. trebno se oda 20 mo pala ji da pro

gog

Josip

merij

Josip

çijske

Naki

žanda

izrazi

žan

nanje

straži

Bilog

Antu

Rejše

Gjap

Vladi

cima

Noval

Simu

Pavlu

lvanu

Krkol

lvanu

Jakov

Zelen

Losin

nakna

Markı

časnie

tošest

Basili

cerim

protet

funzio

La m

soleni

vi fu

rale c

esegui

voci.

didam

prošlo 88.375

chekim

je kru

šnji n

Sabor

zauzin

Kotors

o usta

viteški

ovdje izvela

korisn

namje

danje,

ł

novi lja uzo Do sad se čuj od mo cestom S

nas ste gosp. 1 umorn

nateljs staranj dobrot nadati, čestvo dobital

taka u gju nji srećci, lutrijar S

zima u dobiti birališt

offerte guerra, strata

episodi si è fa l' uscita anche

dill
 ob
 rar
 spe

SOC

n. oružnički odsjek u ranjen.

imp., rogjen u Trogiru. 1914) - Ković Ivan amp., rogjen u Kninu, šu) — Krišan Jerko, u kod Spljeta, 1888,

kump, rogjen u Imot-Tomo Lukin, nakn. -Budvi, 1887, zarobljen x 1 kump, rogien u é lvo, kapural 4 kump., 1891, ranjen.

mp., rogjen u Lečevici, Niko Androv, vodnik Hercegnovom, 1886. Cezar Antun Antunov, jen u Pučišću, 1886. tun, kapural 1 kump.

apural 6 kump., rogjen arobljen (u Nišu) , rogjen u Muću 1886. azov, nakn. pričuv. 6 viću, 1882, zarobljen

4 kump., rogjen u užić Marin, pješak 3 a, 1887, poginuo (22

pričuv. 7 kump., roen (u Niśu) ogjen u Tivtu, 1892, 3 kump., rogjen na en — Popovac Ivan ogjen u Omišu, 1892, oko, nakn. prič. rogjen embra 1914) -- 1'už

4 kump., rogjen u Drne, pješak 3 kump., -- Radić Ivan, nakn. njen - Radić Mate, ru, 1888, ranjen np., rogjen u Trogiru, pješak 3 kump., rogjen ranjen.

v, nakn. prič. 2 prič. obljen (u Nišu). ljen (u Nišu). — Tojen u Imotskom, 1889,

A, 1. rogjen na Klisu,

pješak, 4 prič. kump., zarobljen (u Nišu). 4 prič. kump., rogjen n (u Nišu). — Vulić

rič., prič. BKadra, rodecembra 1914). ump., rogjen na Kor-

mp., ragjen u Veloj-

k, 5 kump., rogjen u e ranjen nego zarob-

ent financijske straže, en u Omišu g. 1886,

na priznanje hrabroga držanja pred neprijateljem srebrenu kolajnu drugog razreda za hrabrost: podstražmeštrima Josipu Jezeku i Petru Vučkoviću zemaljskog žandarmerijskog zapovjedništva br. 9 i podstražmeštrima Josipu Fetroviću, Martinu Nekiću i respicijentu financijske straže naslovnom višem respicijentu Emilu Nakiću pl. Woinowiću, svoj trojici pojačanog c. k. žandarmerijskog odreda Kotor.

Više zapovjedništvo balkanskih bojnih snaga izrazilo je: radi priznanja hrabroga držanja pred neprijateljem: pohvalno priznanje račanstvenome potčasniku Venjaminu Kirschu, stražmeštru Ludvigu Krystofeku, vodnicima Antunu Bilogjeriću, Antunu Zdriliću, pričuvnome vodniku Antunu Skiliću, kapuralima Gjerku Baraću, Franju Rejšeku. pričuvnim kapuralima Stjepanu Brdaru, Božu Gjapiću, Stjepanu Orlicu, Karlu Faugeru, narednicima Vladimiru Badurini, Lazu Krneti. pričavnim narednicima Ivanu Jelovini, naslovnim narednicima Karlu Novaku, Stjepanu Ratkoviću, pješacima Ivanu Arnautu' Simunu Bačiću, Franju Bobanu, Antunu Braovcu, Pavlu Bregantu, Ivanu I-ukovcu, Simun'u Gasparu, lvanu Ramljoku, Matu Karagiću, Luju Kesiću, Gjuru Krkobačiću, Ipolitu Majdanisu, Stjepanu Mumiliću, lvanu Nenadiću, Franju Peklaru, Stjepanu Rešiću, Jakovu Rettelu, Antunu Slam, Antu Vučenilu, Milanu Zelenoviću, pričuvnim pješacima Blažu Bab ću, Nikoli Losini, Josipu l'alucu, Aleksandru Strbi, pješacima naknadne pričuve Jakovu Antunoviću, Gjuru Lausu, Marku Lukiću, Stjepanu Sičenici, Petru Vejinoviću i časničkome sluzi Remliji Dragičeriću: svoj četrdesetošestorici pješadijskoga regimenta br. 22.

Sant' Anastasia.

Anche quest'anno, essendo ancora chiusa la Basilica metropolitane, mancarono le tradizionalicerimonie religiose con cui viene festeggiata la Santa protettrice della città e della diocesi di Zara. Le funzioni furono celebrate nel tempio di San Simeone. La mattina S. E. mons. Arcivescovo Pulišić celebrò solenne pontificale; nel pomeriggio, dopo i vesperi, vi fu la benedizione col Santissimo. La cappella corale del Duomo, diretta dal m. r. don Carlo Ballarin, esegui assai bene la messa del Gounod a quattro

La chiesa, affollata di fedeli, era la sera splendidamente illuminata.

Poštanske štedionice u Dalmaciji.

U Dalmaciji je u poštanske štedionice položeno proślog mjeseca decembra: U štedionički odin: kruna espugnò trincea per trincea, ed il nemico venne re-88.375.86 a povraćeno je kruna 160.053.33. U promet chekima položeno je kruna 6,176.156.02 a isplaćeno je kruna 2,948.057.58.

Citulja.

Umro je u Trstu 11 o. m. Ilija Račeta, nekadašnji načelnik budvanski i zastupnik na dalmatinskom Saboru. Samouk i darovit čovjek, velikim se marom zauzimao za probitak svog rodnog mjesta i Boke Kotorske; izmegju ostaloga pokrenuo u Saboru pitanje o ustanovljenju bokokotorske bolnice.

Za svoje zasluge kao načelnik bio je odlikovan viteškim redom Frana Josipa. Laka mu zemlja!

Radnje u Makarskoj.

Pišu nam iz Makarske, 13 o. m.: ima nesto vise od pô godine dana, otkad se ovdje nalazi vojnička posada. Za to je vrijeme ona zvela ovdje više lijepih javnih radnja, koje su veoma korisne za naš grad.

Naše je Općinsko Upraviteljstvo od više godina. namjeravalo sagraditi novo skladište za vodu, jer sadanje, koje je sagragjeno otrag 20 godina, nije dovolino za potrebe grada, a osobito u ljetno doba. Slavno Općinsko Upraviteljstvo zamolilo je ovdješnjega natporučnika časnog g. Stuchlika, da bi dopustio, da nekoliko vojnika pomogne eda se to potrebno skladište sagradi. Gospodin natporučnik rado se odazvao želji, te je preko mjesec dana od 15 do 20 momaka danimice neprestano radilo, dok se iskopala jama od 3000 kub. metara. Sada je do Općine, da proslijedi i dovrši radnju. Od prošle su sedmice isti vojnici počeli raditi novi lijepi putić na Donjoj Luci, od tvornice srdelja uzduž mora na krasnu i romantičnu položaju. Do sada su učinili preko 4 kilometra puta, a, kako se čuje, proslijediće ga do Baške-Vode. Jedan trak od mora ispod Lurdske špilje spojiće se sa carskom cestom. Svako u gradu hvali tu lijepu radnju. Dužnost nas steže, da javno izrazimo našu zahvalnost kako gosp. natporučniku Stuchliku tako i vrijednim i neumornim voinicima.

LA GUERRA. I nostri combattimenti nella Polonia russa ed in Galizia.

VIENNA, 14. Si annuncia ufficialmente : Nella Galizia occidentale e nella Polonia russa la giornata di ieri passò in generale tranquilla. Al nostro fronte validamente fortificato lungo la Nida si fransero questi ultimi giorni tutti gli attacchi nemici. Sui Carpazi orientali e nella Bucovina meridionale vi furono nuovamente combattimenti di ricognizione insignificanti

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

VIENNA, 15. Si comunica ufficialmente: Mentre nella Polonia russa, sul fronte, soltanto qua e là operò il fuoco dei cannoni e delle mitragliatrici, ieri sul Dunajec era in corso un violento combattimento di artiglieria. Particolarmente la nostra artiglieria pesante funzionò bene; essa incendiò un grande magazzino nemico, e dopo alcuni colpi, ridusse al silenzio una batteria pesante nemica, bene piazzata da parecchi giorni. Nei Carpazî regna quiete. Il gelo che va aumentando esercita il suo influsso sui combattimenti.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer, tenente maresciallo.

I combattimenti

degli eserciti germanici.

BERLINO, 14. (Ufficiale): Nelle dune presso Nieuport ed a sud-est di Ypern vi fu un combattimento di artiglieria. A nord-est di Soissons le nostre truppe assalirono nuovamente le alture di Vregny e sgomberarono anche questo altipiano dal nemico. Si spinto fino all'orlo dell'altipiano. Furono fatti prigionieri 14 ufficiali e 1130 soldati francesi. Furono presi 4 cannoni e 4 mitragliatrici. Fu uno splendido fatto d'armi, compiuto dalle nostre truppe sotto gli occhi del loro supremo comandante di guerra. Il bottino complessivo fatto nei combattimenti del 12 e del 13 gennaio a nord-est di Soissons è salito a 3150 prigionieri, 8 cannoni pesanti, e 6 mitragliatrici. A nord-est del campo di Chalon i Francesi attaccarono con numerose forze ad est di Perthes, ed in alcuni punti penetrarono nelle nostre trincee; però con un energico contrattacco furono ricacciati nelle loro posizioni con gravi perdite. Lasciarono 160 prigionieri nelle nostre mani.

.

UTAKMICNI

poniklovan 20 cm. visok. kr.

marka Junghans . . . "

sa radium-svijetlim broj. "

radium-dvostruko zvonc. .

ratni sat J. 5

Salje se uz pouzeće

MAX BÖHNEL, BEČ, IV. Margarethenstrasse br. 27/69.

1998年に加速の1995年後、1992年後期間の

- - Izvorni tvornički cijenik besplatno.

radium 4 zvonca . , .

plosnat sat od čelika

sat Roskopf .

Sul teatro della guerra orientale, a sud-est di Gumbinnen ed a est di Loetzen gli attacchi russi furono respinti e si fecero parecchie centinaia di prigionieri. Nella Polonia del nord la situazione è inalterata. Nella Polonia, ad ovest della Vistola i nostri attacchi vennero proseguiti. Sulla riva orientale della Pilica nulla accadde di particolare.

nico. Crollarono circa due terzi delle case, le rima- distrutto completamente, 3000 abitanti giacciono senenti sono fortemente danneggiate. Il numero delle polti sotto le macerie. Anche le località di Ortucchio truppa per i primi soccorsi.

ROMA, 15. Il Papa si recò nel pomeriggio di ieri all'ospedale di Santa Marta, ove fece una visita | scina di 6000 abitanti, furono risparmiati dal terremoto ai cento feriti, ivi trasportati dai paesi colpiti dal terremoto. Il Papa esortò i feriti ad avere fiducia nella misericordia di Dio, e distribuì loro sussidi.

Il Papa per recarsi all'ospedale approfittò del passaggio interno che dal Vaticano, attraversando la Basilica di San Pietro, conduce all'ospedale di Santa Marta.

La "Tribuna" reca: Secondo i primi calcoli approssimativi, il terremoto avrebbe fatto dalle 23.000 alle 25.000 vittime. I lavori di salvataggio in Avezzano procedono in mezzo a grandi difficoltà. Sotto le macerie del liceo femminile, rimasero sepolte 150 giovinette. Il Re assistette ai lavori di salvataggio, incoraggiando i feriti.

ROMA, 15. Il "Messaggero" reca: Si calcola che il terremoto abbia fatto ad Avezzano 11.000 vittime. A Cappadocia tutte le case sono crollate, la popolazione accampa all' aperto. Il borgo di Cappelle è completamente distrutto; di 900 abitanti soli 30 rimasero in vita. Magliano de' Marsi è mezzo distrutto; vi perirono circa 1300 persone. Nel vilaggio di Cese, completamente distrutto, di 500 abitanti ap-

SORA, 14. Questa mattina, vi fu quì una nuova pena 30 si salvarono. A Cappelle de' Marsi 1300 scossa di terremoto; la popolazione fu presa da pa- persone rimasero sotto le rovine. A San Benedetto, vittime ascende a 400; fra queste molte persone del (2400 abitanti), e Gioia de' Marsi (350 abitanti) sono mondo ufficiale e notabilità. È giunta numerosa completamente distrutte. A Pescina perirono 4000 persone

100

11

ROMA, 16. A quanto recano i giornali, a Pesoltanto 1500, Paterno è distrutta completamente, Sempelino quasi del tutto. Di 1800 abitanti a Paterno dovrebbero essere periti 1000. A Sampelino di 1600 perirono 600.

> P. KASANDRIĆ odgovorni urednik Tiskarnica Josipa Ferrari.

Metereologična opažanja u Zadru. Osservazioni meteor. della Staz. di Zara.

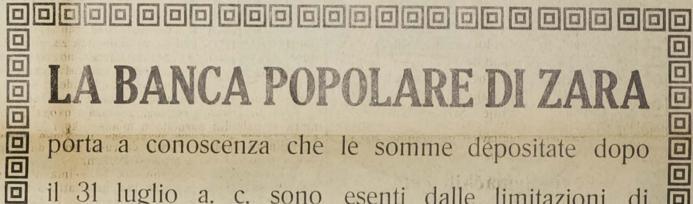
Dan - Giorno	sahat ora	Tlak zruka Press, atmosf	Pravac i snaga vjetra Direz e forza del vento	eratu	Vulaci v-10 Nubi 0-10	Oborina mm. Precip. in mm.		
15	7 pr. pant. 2 p.ppom. 9 p. ppom.	$\begin{array}{r} 64.7 \\ 64.4 \\ 64.6 \end{array}$	NW 2 NW 2	6·0 9·1 6·1	0 0 0	3.5		
Temper. po Cielsiusu 16 siječ. na 7 sati u jutro 62 Temper, in centig. al 16 gennaio alle 7 ore: ant. 62								

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA ..... Ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE. 11 Anonima con Sede in Firenze. - Capitale versato Lire 1.200.000. Assortimento il più completo di MACCHINE OLEARIE

premiate con due gran prix, due diplomi di I.o grado e sette medaglie d'oro.

Assume forniture a condizioni favorevolissime.

Rappresentante la Ditta: FRATELLI MANDEL & NIPOTE - ZARA.

straže, oružn. odio 1872, poginuo (1 de-

ka br. 90.

en u Cetini ranjen i Inici u Kragujevcu).

Pomozite ranje-• nim i bolesnim blje, jestivo, duhan krajinskog pripo-Krsta u Zadru.

VIJESTI

Veličanstvo premida pukovnik Alfred dijskoga regimenta dpregledanja izvršeao nemoćan i nepo-Narodnome Ustanku

i priznanja a.

nskih bojnih snaga hrabroga dr-

em zlatnu medalju endiću i pričuvnome ici pješadijskoga re-

broga držanja brenu medalju brost: štapskome i, stražmeštru Luju viću, kapuralu i nau, pješacima Josipu u Mamušiću, Ivanu ome pješaku Ivanu a regimenta br. 22;

ugoga razreda olfu Denhofu, Stjeicima Matu Jurošu. riji Bojaliću, Jovanu u, Simeunu Gjapicu, liću, Antunu Slami, ladiću, pričuvnome skome trubaču Savi dijskoga regimenta

Za svrhe ratnoga staranja.

Vanredna državna lutrija, koju c. k. općenito ravnateljstvo državnih lutrija priregjuje za svrhe ratnoga staranja, zaslužuje zbog svoje skroz rodoljubne i dobrotvorne namjene da bude vrlo tražena, pak se nadati, da će u njenu priregjivanju tijem većma učestvovati najširi krugovi općinstva, što su i izgledi dobitaka vrlo povoljni.

Prema osnovi igranja odregjeno je 21.146 dobitaka u ukupnome iznosu od 625.000 kruna, a izmegju njih glavni zgoditak od 200 000 kruna. Cijena je srećci, kao i na prvašnjim državnim dobrotvornim lutrijama, 4 krune.

Srećke, koje su vrlo ukusno izragjene i u izlozima upadaju u oči svojim krasnim crtežem, mogu se dobiti po svima duhanskim trafikama, u lutrijskim sabiralištima, mjenjačnicama i t. d.

Cartoline artistiche della guerra.

Queste cartoline, opera di un gruppo di pittori, offerte a beneficio dei tre rami di beneficenza in guerra, presenteranno una storia arlisticamente illustrata della guerra, uno specchio dell'epoca presente.

Finora ne sono state messe in vendita nove, con episodi e quadri d'ambiente. Delle singole cartoline si è fatta una tiratura di 50.000 copie. E prossima l'uscita di una nuova serie e l'opera sarà continuata anche dopo la conclusione della pace.

PATRIOTTI, aiutate i militi feriti e malati! — Le oblazioni in danaro, biancheria, corroboranti (vino, cognac), tabacco ecc. sono da 💻 spedirsi: Alla Direzione provinciale di soccorso della Croce Rossa in Zara. La suprema direzione dell'esercito.

BERLINO, 15. Ufficiale. Le nostre truppe respinsero gli attacchi francesi da ambe le parti di Notre Dame de Lorette a nord-ovest di Arras. A nord e a nord-est di Soissons la riva settentrionale dell'Aisne venne definitivamente sgomberata dai Francesi. Le truppe germaniche con attacchi non interrotti conquistarono le località Cuffies, Crouy, Bucyle-Long, Nissy e due masserie. La nostra preda nei combattimenti durati tre giorni a nord di Soissons ascende adesso a 5200 prigionieri, 14 cannoni, parecchie mitragliatrici e cannoni revolver. I Francesi subirono gravi perdite. Sul terreno furono trovati da 4000 a 5000 Francesi morti. Gli attacchi nemici a nord di Verdun fallirono. Parecchie punte contro le nostre posizioni presso Ailly furono respinte con gravi perdite pel nemico.

Nella Prussia orientale e nella Polonia settentrionale nessun mutamento. I nostri attacchi nella Polonia, ad ovest della Vistola, lentamente fecero progressi. Nell' espugnare un punto d'appoggio a nordest di Rawa vennero fatti prigionieri 500 Russi, e prese 3 mitragliatrici. Violenti contrattacchi nemici furono respinti con le più gravi perdite per i Russi. La suprema direzione dell' esercito.

Sommergibile francese colato a picco.

COSTANTINOPOLI, 16. Dal quartiere generale: Il sommergibile francese "Saphir" tentò di avvicinarsi all'ingresso dei Dardanelli, ma colò a picco. Una parte dell' equipaggio venne catturato.

Spaventevole terremoto in Italia, Intere città distrutte. Morti e feriti a migliaia.

ROMA, 14. Secondo il "Messaggero" nel terremoto di Avezzano perirono il sottoprefetto con la famiglia, tutto il personale della Prefettura, tutti i membri della Corte di giustizia e delle autorità governative, il sindaco, i consiglieri comunali, numerose Pismeno se jamei za 3 godine. notabilità e medici. Alcune centinaia di superstiti accampano all' aperto. Sembrano gente uscita di senno. È crollato il celebre castello Colonna, crollarono anche edifici industriali. Di sotto alle macerie escono gemiti e grida di soccorso che strappano il cuore.

il 31 luglio a. c. sono esenti dalle limitazioni di rimborso disposte dalle Ordinanze di moratoria e da ogni analoga restrizione che venisse autorizzata anche in avvenire. C. MUSSAP - ZARA Primaju se oglasi na
četvrtoj strani uz umje-Calle Larga vis à vis il Caffè Centrale. NUOVO DEPOSITO MOBILI TAPPEZZERIE - STANZE DA LETTO -🗖 renu cijenu. STANZE DA PRANZO - SPECCHI -🖸 📷 Si accettano avvisi 🖸 QUADRI - VALIGIE - BAULI ecc., ecc. in quarta pagina a prezzi 🗖 — Prezzi modicissimi. — modici. **CRVENI KRST - CROCE ROSSA**

Prilozi za Crveni Krst.

Po para 10: Predovan Martin p. Mijata — Predovan Tome — Predovan ud. Jurka — Predovan ud. Mande — Božić Ante p. Andrije — Vukić ud. Marta — Papić Ante — Milić Marija — Maraš Marko – Perinić Joso – Mrdelja Blaž – Perinić Mara – Predovan Joso — Utković Šime — Predovan Ive p. Marka 0:24 — Predovan Marija ž. Ivana 0:28 — Mrdelja Ivan 0:08 — Predovan Blaž p. Mije 0:36 — Vukić Luce ž. Markova 0:08 — Milić Marko 0:16 Perinić Ivan p. Mije 0:50 — Cošić Marko 0:30 — Maraš Joso 0:40 — Perinić Bože 0:06 — Liverić Tomica 0:18 — Čaleta Joso 0:08 - Čošić Jandrija 0:40 – Božić Šimica ž. Bože 0:50 – Kapović Mate 0:17

Predovan Mate 1:40 - Utković Jure 0:12 Perinić Marko 0:70 — Pilato Marija 0:22 - Mrkela ud. Simic 10:40 - Rončević Ivan (:27.

Sakupljeno po mjesnom odboru u Jagodnjoj kao prvi obrok kr. 60 - Kristo Sava nadučitelj u Kotoru (sada u Zadru) kr. 10.

Sakupljeno u Kistanju kr. 852: a dopriniješe: Janković Nikola, načelnik 50 - Katić Ratko, c. k. sudac 25 - Katić Darinka 5 - Perić Jovo, posjednik 20 - Franotović Frano, c. k bilježnik 20 – Vujasinovič Stanko umir. činovnik 20 — Novaković Tode, učitelj 10 - Malešević Tode, trgovac 50

- Malešević Ljubica 10 — Malešević Niko 20 — 10:40 — Milković Djuro p. Luke 1 — Kalinić Tane p. | Gamulin Stjepan Antunov — Giliberti Ignazio — Ga- | turić dr. Uroš c. k. sudac 60 — Urlić Ivan c. k. kan-Malešević Miloš 20 - Budimir Milan, trgovac 20 -Pavasović Kornelije, paroh 20 — Krneta Lazo, po- tar p. Nikole 0:40 — Stričević Ile p. Jovana 0:40 sjednik 50 - Lalić Ljubomir, trgovac 20 - Koro- Marjanović Pera ž. Božina 1 - Stričević Nikola p. lija Dušan, pošt. majstor 10 - Korolija Stevan, krěmar 2 - Korolija Dušan p. Šime, krěmar 51-Lalić Špiro, trgovac 5 - Podivin Ivan, nadšumar 5 Petrov 0:40 - Maksimović Glišo p. Pane 3 - Za-- Cvjetković Branko, trgovac 10 - Balać Nikola, krčmar 2 — pl. Cippico Julije, c. k. oficijal 5 — Vida Ernest, c. k. por. oficijal 5 - Zamola Narciz, por. kancelist 5 - Popović Marko, por. finanz. nadstražar | načelnik 500 - Duboković Ivan pok. kap. Nike 500 Medić Jovan, c. k. fin. stražar 4 - Martić Gjuro, c. k. fin. stražar 4 — Masnikosa Stevan, listonoša 2 - Masnikosa Petar, krémar 1 - Zelenbaba Mićo, krěmar 2 – Mandarić Ružica ud. Miloša 10 – Tau- chiedo pl. Marija 30 – Falerski Franjo 20 – Anzović D.r Jovo, opć. liječnik 50 – Tauzović Gjudita dreis Andre, učitelj 20 – Gamulin Stjepan pok. Tome 20 - Tauzović Rajko, gimnazijalac 5 - Tauzović 20 - Škarica Antun 20 - Gamulin Bartul pok. Danica 5 - Romić Nikola, c, k. oruž. postovogja 5 Kraljev Sime, c. k. oružnik 2 - Batistuta Mihajl, c. k. oružnik 2 — Delas Josip, c. k. oružnik 2 Rakvin Milan, c. k. por. oficijal 5 - Krneta Koste, kafanar 2 - Jurin Jakov, c. k. sudb. podvornik 2 -Cuca Božo, c. k. oružnik 5 - Cvjetković Špiro, posjednik 5 — Martić Dušan S., posjednik 20 – Koro- Sučević Luka — Gamulin Juraj pok. Tome — Vrdolija Dušan p. Stevana 2 — Pravoslavni Manastir Krka | ljak Zvonimir — Baričević Ante — Gamulin Mate u Kistanjama 50 - O. Bursać Izidor, uprav. Manastira Krke 10 - O. Jović Savestijan, paroh 10 -Pravoslavno Tutorstvo Crkve Sv. Nikole 100 Kulić Mirko, općinski tajnik 2 - Srpska Kreditna Zadruga u Kistanjama 100 — Kućica Jovo, opć. kancelist 4 Peško Marko, crevljar 2.

Sakupljeno u selu Koljane kr. 51:80, dopriniješe: Miokovac O. Partenije, paroh 20 - VučeSave 1 — Katić Marko p. Todora 1 — Popović Pe-Todora 0:40 — Marjanović Djuro p. Nikole 0:40 — Marjanović Kosara ud. p. Jovana 0:40 - Tadić Božo gorac Stevan p. Śime 1 - Manastir Dragović 20.

Sakupljeno u općini Jelšanskoj kr. 2000:-. dopriniješe: Općina Jelsa 300 - Duboković Juraj, Dobronić Juraj 100 - Duboković Braća M. Z. 100. Po kr. 50: Carić Juraj direktor - Zanković Mate - Crkovinarstvo S. S. Fabijana i Sebastijana — Ma-Kuzme 20. - Po kr. 10: Žufić Miho - Braća Zanković pok. Ivana — Obítelj D. Debeljak — Cripović Lovre pok. Bartula — Gamulin kap. Kuzma — Gabelić don Vicko – Duboković M. – Milatić Braća Jakovljevi. – Po kr. 5: Bonacci lvo – Ružević Ivan - Salamunić Martin - Gamulin Ante pok. Ivana pok. Mate — Vidali don Stjepan — Braća Drinković pok. Nikole - Burić lvo - Braća Anzulović -Ivanišević Vicko i Dinko pok. Mate - Turbalo Ante - Selem Kuzma pok. Jurja — Machiedo Niko 4 — Ivanišević Luka 3 — Bellan Dragutin 3 — Peronja Juraj pok. Stjepana 3. - Po kr. 2: Gamulin Kata -Gamulin Luka — Palaveršić Paolina — Gamulin Vicko, postolar – Grčina don Toma Duplančić nović Petar p. Gaje 1 — Popović Simo p. Todora Dujo Peronja Ante Jurjev — Konrád Kysela -

mulin Dobronić Ivan - Radetzky Antun - Carić Dušan — Bellan Emil — Bulovan Ilija — Grbić Josip - Bulj Vicko pok. Ante - Sarjanović Ante pok. Ante - Gamulin Kuzma pok. Bartula. - Po kr. 1: Valich Ante - Koludrović lvka - Stanojević Jerko — Palaveršić Nina — Gamulin Marica — Gamulin Luka, bačvar - Grubić Lucija - Grčina Niko, teolog - Sarjanović Petar Ivanov.

Sakupljeno izmegju činovnika i namještenika c. k. kot. Poglavarstva u Zadru, kr. 268:- dopriniješe: Simonelli Franjo 20 - Nikolić dr. Faust 20 - Luxardo dr. Miho 10 Drzemalik Robert 10 Kuzmich Maceda 2 Gustin dr. Vjekoslav 15 - Bo ti Ivan 20 -- Miloslavić dr. Vicko 5 - Kustić Ivan 4 Pavličević Anita 2 – Poletti-Kopešić Rudolf 2 Petito Petar 2 - Ivančić Šime 1 - Dodig Petar 2 Vidović Filip 5 - Cronia Josip 10 - Bina Dionigi 5 - Marčić Kristofor 4 Gardun Mate 3 Petrone Ante 10 - Fiorentù Ivan 3 - Dworzak Josip 2 - Kelez Marin 2 - Ruschka Rikard 2 Babić Ivan 10 - Seifert Ante 2 - Jurić Stjepan 10 - Brčić Ivan 5 - Selak Martin 10 - Bjedov Ilija 10 — Meštrov Šime 10 — Pilj Ivan 5 — Prizmić Kuzman 6 - Ivas Metod 3 - Mikas Mate 4 - Manfreda Petar 5 — Mrša Krsto 5 — Martinac Andrija 3 - Crvelin Martin 3 - Kos Ivan 3 - Vidak Mate 4 Grginović Kažimir 3 - Saftić Franjo 3 - Simčić Dragutin 3.

Sakupljeno po odboru Crvenog Krsta u Benkovcu kr. 5735 :- dopriniješe: Pavissich Emidij c. k. kot. poglavar 50 — Novaković Mihovil načelnik 50 Obćina Benkovačka 3000 - Jurković Dušan c. k. bilježnik 50 - Ruggeri Ruggero ljekarnik 20 - Ka-

celist 5 - Baranović Dujo privatist 200 Deutsch lvan činovnik opć. štedionice 30 - Miović dr. Aleksandar c. k. sudac 20 - Miović Tode opć. prisjednik 30 — Gligo Petar odvjetnik 50 — Nagy Guido c. k. namj. koncepist 10 - Šulić Antun c. k. sudac 10 -Zilio Sime drvodjelac 5 - Svoboda Radoslav obć. činovnik 10 -- Ivanović dr. Miho c. k. sudac 10 -Radica Marin gragj. poduzetnik 5 - Vitaz-Prlić Aleksandar Kozlovac 20 -- Knežević pop Simo, paroh (II. prilog) 10 - Knežević Spaso, učitelj 10 - Javor Maruka posjednica 10 - Jakovčev Šime trgovac 10 – Benzoni Agostino trgovac 15 – Malešević Niko pok. Jove op. prisjednik 50 - Vujić Luka obrtnik 10 - Gojković Nikola c. k. kot. sudac poglavica 15 Kovačević Frano c. k. prislušnik 15 - Bressan Viktor c. k. kancelist 1 - Lacovig Ante kanc. oficiant 1 -Dimitrović Šimo kanc. of. 2 — Alborghetti Nikola kanc. of. 4 - Stojsavljević Petar trgovac 3 - Milošević Petar kanc. pomoćnik 3 -- Katić Uroš kanc. of. 1 - Paut Srećko c. k. kancelist 1 - Vujić Ivan kanc. pom. 1 - Peslaz Frane kanc. oficiant 2 -Burić-Blagojić Vicko c. k. sud. podvornik 1 — Drešćik Ivan c. k. sud. podčinov. 4 - Prister Giulio c. k. veterinar 10 - Endrizzi Nikola kanc. oficiant 2 -Jakovčev Frane opć. prisjednik 20 — Volčjak Frano c. k. kancelist 4 — Hury Frano c. k. asist. D. O. 2 — Tutorstvo pravoslavne crkve sv. Jovana 50 - Miović Petar p Jove posjednik 10 - Dobrić Spase trgovac 5 — Duimović dr. Mate liječnik 10 — Fabrò Dionizije gragj. poduzetnik 5 Tepša Ante, pekar 10 Sugliat Enrik, brijač 5 — Hržić Gustav, c. k. šumski tehnik 5 – Obćinska Štedionica u Benkovcu 1000.

U(

stoje

pretp prima

F

ratu,

i Desch vanja, t se sjeća cuske : bukvica nestrplje tendenci rokim

(Slijedi).

ISIR STOMACALE CORROBORANTES eve Milioni was adoperano contro la TOSSE raucedine, catarrro e in- 🔊 gorgamento, tosse convulsive le 202 Kaiser Caramelle pettorali 0-Qs (con tre abeti) 6050 certificati di me-dici e privati 30 0 0 attestano il buon successo Bomboni oltremodo piacevoli e gustosi. Pacchetti 20 e 40 cent. Scatole 60 cent. Vendesi presso: Giorgio e Spiridione Brčić Droghieri in 💓 Zara; P. Novak farmacista 🍘 in Lesina; S. Boglich farm. in Knin; Norberto Cindro farm. in Traù; A. Karlovac farm. in Cittavecchia e G. de Borzatti farm. in Milnà. COCO STREET

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Sa dvostrukim relijevom: Nj. Veličanstvo Cesar Franjo Josip I. i Vilim II. Mit vereinten Kräften ili Viribus unitis 1914, ili sa službenim saveznim Krstom c. i k. Ratnoga Ministarstva : od čelika ili nikla kr. 5, sa kožnim povezom na lakat kr. 6, sa radijskim brojevima kr. 10, sa džepnim budilnikom kr. 15, jeftin časovnik od nikla kr. 3, lanac na ratni časovnik kr. 1; 3 godine jamstva. Salje uz pouzeće Prvo skladište ratnih časovnika

MAX BÖHNEL,

Beč, IV. Margarethenstrasse 27/69. Izvorni tvornični cjenik besplatno.

Presso la Libreria di

S. ARTALE - ZARA

Nuova collezione di

1 Polonia russa (carta generale) — 2. Polonia russa (confine da Kalisch a Grubeschow) - 3.-4. Polonia russa (Prussia orientale e Galizia settentrionale) 5. Francia settentrionale e Belgio - 6. Parigi (col raggio fino Reims, S. Quentin e Amiens) - 7. Inghilterra meridionale (Francia settentrionale, Belgio e Olanda) - 8. Europa centrale (Stati belligeranti e neutri) - 9. Dardanelli e Bosforo (con l'Asia minore, l'Egeo fin Salonicco) - 10. Russia meridionale Mar nero e Mar caspic) - 11. Egitto inferiore (con la Siria, la Cilicia e Cipro) — 12. Egitto (con il canale di Suez, il golfo di Acaba e la penisola di Sinaj).

Tutte le 12 carte vendonsi unite, a Cor. 2:88, più separatamente, la carta della Serbia e Montenegro a cent. 24

Fuori di Zara, pagamento anticipato verso spedizione franca di spese postali.

 Kupuje i prodaje Kupuje i prodaje Vrijednostne Papire, Devize i Valute. Obskrbljuje Inkasa i Isplate 	Dionička glavnica so milijuna Šredišnjica u PRAGU, utemeljena god. 1868 Pričuvne zaklade 25 milijuna Pričuvne zaklade 25 milijuna Pričuvne zaklade 25 milijuna Droževne zaklade 25 milijuna Droževne zaklade 25 milijuna Droževne zaklade 25 milijuna Droževne zaklade 25 milijuna Droževne zaklade 25 milijuna	 SAFES DEPOSITS uz najpovoljnije uvjete -o- Prima na čuvanje i upravu
na sva tu i inozemska tržišta.	IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE.	EFEKTE I DRUGE VRIEDNOTE